

Finansutskottets betänkande 2023/24:FiU11

Höständringsbudget för 2023

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker propositionens förslag till ändringsbudget och avstyrker följdmotionen.

Totalt berörs 19 utgiftsområden av förslagen i propositionen. I propositionen föreslås att 31 anslag ökas och 6 anslag minskas. Vidare föreslås höjningar av fyra beställningsbemyndiganden. Bland övriga förslag finns att riksdagen ska bemyndiga regeringen att under 2025–2030 fullt ut utnyttja den begränsade annulleringen av utsläppsätter från Sveriges auktionsvolym inom EU:s utsläppshandelssystem för 2025–2030 som följer av artikel 6 i EU:s ansvarsfördelningsförordning.

Förslagen innebär att anvisade medel 2023 ökar med sammanlagt 24,9 miljarder kronor. Anslagsökningarna uppgår till 25,1 miljarder kronor och anslagsminskningarna till 0,1 miljarder kronor.

I betänkandet finns en reservation (V, MP).

Behandlade förslag

Proposition 2023/24:2 Höständringsbudget för 2023.

En följdmotion.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	6
Ärendet och dess beredning.....	6
Utskottets överväganden.....	8
Höständringsbudget för 2023	8
Återkallelse av bemyndigande om att justera en grundorganisationsenhet i Försvarsmakten	21
Reservation	23
Höständringsbudget för 2023, punkt 1 (V, MP)	23
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	25
Propositionen	25
Följdmotionen	26
<i>Bilaga 2</i>	
Propositionens förslag till ändrade ramar och anslag 2023.....	27
<i>Bilaga 3</i>	
Motionärernas förslag till ändrade ramar för utgiftsområden och ändrade anslag 2023	30
<i>Bilaga 4</i>	
Propositionens förslag till ändrade beställningsbemyndiganden 2023.....	31

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Höständringsbudget för 2023

Ändrade ramar och ändrade anslag

Riksdagen godkänner ändrade ramar för utgiftsområden och anvisar ändrade anslag enligt propositionens förslag.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2023/24:2 punkterna 11 och 13 samt avslår motion 2023/24:2714 av Janine Alm Ericson m.fl. (MP) yrkande 2.

Ändrade beställningsbemyndiganden

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2023 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som föreslås i propositionen.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2023/24:2 punkt 12.

Utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Riksdagen bemyndigar Riksrevisionen att för 2023 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i verksamheten som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 25 000 000 kronor.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2023/24:2 punkt 14.

Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning

Riksdagen godkänner

a) att regeringen under 2023 eller 2024 genom försäljning överlåter fastigheten med adress Rua Sacramento à Lapa nr 41 i Lissabon, Portugal,

b) att regeringen från försäljningsintäkterna vid en försäljning enligt a får avräkna dels det belopp som behövs för att lösa lån i Riksgäldskontoret som hör till fastigheten, dels de direkta försäljningskostnader som uppkommer för staten.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2023/24:2 punkterna 1 och 2.

Utgiftsområde 20 Klimat, miljö och natur

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2025–2030 fullt ut utnyttja den begränsade annulleringen av utsläppsrätter från Sveriges auktionsvolym inom EU:s utsläppshandelssystem för 2025–2030 som följer av artikel 6 i EU:s ansvarsfördelningsförordning.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2023/24:2 punkt 4 och avslår motion

2023/24:2714 av Janine Alm Ericson m.fl. (MP) yrkande 1.

Utgiftsområde 22 Kommunikationer

Riksdagen

a) godkänner den föreslagna användningen av anslaget 1:7 Trafikavtal,

b) bemyndigar regeringen att disponera de avgifter, inklusive förseningsavgifter och tilläggsavgifter, som med stöd av lagen (2014:52) om infrastrukturavgifter på väg tas ut för färd på bron över Skurusundet på väg 222, för att finansiera utgifter för räntor och amorteringar för de lån som tagits upp för byggandet av bron samt kostnader för vägavgiftssystemet,

c) bemyndigar regeringen att för 2023 ta upp lån i Riksgäldskontoret för vissa infrastrukturprojekt som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 63 858 000 000 kronor,

d) bemyndigar regeringen att för 2023 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret för att tillgodose Transportstyrelsens behov av rörelsekapital som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 1 750 000 000 kronor.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2023/24:2 punkterna 5–8.

Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Riksdagen godkänner den föreslagna användningen av

a) anslaget 1:30 Nationell medfinansiering till den gemensamma jordbrukspolitiken 2023–2027,

b) anslaget 1:31 Finansiering från EU-budgeten till den gemensamma jordbrukspolitiken.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2023/24:2 punkterna 9 och 10.

Reservation (V, MP)

2. Återkallelse av bemyndigande om att justera en grundorganisationsenhet i Försvarsmakten

Riksdagen återkallar bemyndigandet till regeringen att lokalisera Försvarsmaktens logistik med ledning och stab i Arboga och besluta att organisationsenheten i samband med det byter namn till Försvarsmaktens logistikregemente.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2023/24:2 punkt 3.

Stockholm den 23 november 2023

På finansutskottets vägnar

Edward Riedl

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Edward Riedl (M), Mikael Damberg (S), Gunilla Carlsson (S), Dennis Dioukarev (SD), Jan Ericson (M), Ingela Nylund Watz (S), Charlotte Quensel (SD), Ida Drougge (M), Ali Esbati (V), Hans Eklind (KD), Martin Ådahl (C), David Perez (SD), Janine Alm Ericson (MP), Cecilia Rönn (L), Eva Lindh (S), Joakim Sandell (S) och Josef Fransson (SD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Med stöd av 9 kap. 4 § regeringsformen kan riksdagen under budgetperioden besluta om en ny beräkning av statens inkomster och om nya eller ändrade anslag. Enligt 7 kap. 9 § riksdagsordningen är det finansutskottet som bereder förslag om ändringar i statens budget. Av 11 kap. 18 § framgår att huvudregeln är att ändringar i statens budget beslutas av riksdagen genom ett enda beslut.

I höständringsbudgeten för 2023 (prop. 2023/24:2) föreslås ändrade anslag och ramar. Förslagen, som återges i betänkandets bilaga 1, lämnas av regeringen (punkterna 1–12), riksdagsstyrelsen (punkt 13) och Riksrevisionen (punkt 14). Totalt berörs 19 utgiftsområden av förslagen i propositionen. I propositionen föreslås att 31 anslag ökas och 6 anslag minskas. Vidare föreslås höjningar av fyra beställningsbemyndiganden. Bland övriga förslag finns att riksdagen ska bemyndiga regeringen att under 2025–2030 fullt ut utnyttja den begränsade annulleringen av utsläppsrätter från Sveriges auktionsvolym inom EU:s utsläppshandelssystem för 2025–2030 som följer av artikel 6 i EU:s ansvarsfördelningsförordning.

En följdmotion (MP) har väckts med anledning av propositionen.

Huvuddelen av förslagen i propositionen rör utgiftsområden som hör till andra utskott än finansutskottet. Följdmotionen rör utgiftsområden som hör till två andra utskott. Finansutskottet har gett elva utskott tillfälle att yttra sig över förslagen: konstitutionsutskottet, justitieukskottet, utrikesutskottet, försvarsutskottet, socialförsäkringsutskottet, socialutskottet, utbildningsutskottet, trafikutskottet, miljö- och jordbruksutskottet, näringsutskottet och arbetsmarknadsutskottet. Samtliga utskott som har inbjudits att yttra sig har beslutat att inte lämna något yttrande

I bilaga 1 finns en förteckning över behandlade förslag. I bilaga 2 redovisas regeringens förslag till ändrade ramar för utgiftsområden och ändrade anslag för 2023. I bilaga 3 finns motionärernas förslag till ändrade ramar och ändrade anslag. I bilaga 4 finns regeringens förslag till ändrade beställningsbemyndiganden.

Utskottet behandlar samtliga förslag i propositionen utom ett i en förslagspunkt. Frågan om återkallelse av bemyndigande om att justera en grundorganisationsenhet i Försvarsmakten behandlas i en separat förslagspunkt eftersom den inte omfattas av bestämmelsen i 11 kap. 18 § RO om vad som ingår i riksdagens beslut om statens budget.

Tidigare ändringsbudgetar under 2023

Riksdagen har beslutat om följande ändringsbudgetar under 2023.

1. Extra ändringsbudget för 2023 – Stöd till Ukraina samt åtgärder riktade till företag och hushåll till följd av höga energipriser (prop. 2022/23:52, bet. 2022/23:FiU31, rskr. 2022/23:118–120)
2. Extra ändringsbudget för 2023 – Tillfällig skatt på vissa elproducenters överintäkter (prop. 2022/23:58, bet. 2022/23:FiU33, rskr. 2022/23:125)
3. Extra ändringsbudget för 2023 – Försvarsmateriel till Ukraina (prop. 2022/23:92, bet. 2022/23:FiU38, rskr. 2022/23:150 och 151)
4. Vårändringsbudget för 2023 (prop. 2022/23:99, bet. 2022/23:FiU21, rskr. 2022/23:254).
5. Ändringar i statens budget för 2023 – Försvarsmateriel till Ukraina och försäljning av jaktrobotar till USA (bet. 2022/23:FiU32, rskr. 2022/23:267).
6. Extra ändringsbudget för 2023 – Ytterligare försvarsmateriel till Ukraina (prop. 2023/24:25, bet. 2023/24:FiU27, rskr. 2023/24:7 och 8).

Utskottets överväganden

Höständringsbudget för 2023

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godkänner propositionens förslag till ändrade utgiftsramar och anvisar ändrade och nya anslag enligt förslagen i propositionen. Riksdagen beslutar om ändrade beställningsbemyndiganden enligt regeringens förslag och bifaller propositionen också i övrigt. En motion avslås.

Jämför reservationen (V, MP).

Propositionen

I propositionen lämnas förslag till ändringar i statens budget för 2023. Förslagen innebär att de anvisade medlen ökar med sammanlagt 24,9 miljarder kronor. Anslagsökningarna uppgår till 25,1 miljarder kronor och anslagsminskningarna till 0,1 miljarder kronor.

Förslagen försämrar den offentliga sektorns finansiella sparande med 8,5 miljarder kronor och statens budgetsaldo med 20,0 miljarder kronor. Skillnaden mellan anvisade medel och påverkan på det finansiella sparandet beror främst på att statsskuldräntorna redovisas enligt olika principer för statens budget och det finansiella sparandet. Statsskuldräntorna påverkar det finansiella sparandet kostnadsmässigt, vilket innebär att räntekostnaderna redovisas det år räntorna avser och inte det år räntorna betalas. De kostnadsmässiga statsskuldräntorna uppvisar en jämnare utveckling över tid och är för närvarande lägre än de utgiftsmässiga räntor som belastar anslaget. Inte heller omvärderingseffekter av räntebetalningar på statsskulden påverkar det finansiella sparandet. Även skillnaden mellan anvisade medel och budgetsaldot beror främst på statsskuldräntorna, då en del av tillskottet avser en återställning av utnyttjad anslagskredit föregående år vilket inte påverkar årets lånebehov. Vidare påverkar inte ökningen av anvisade medel för utjämningsbidrag för LSS-kostnader budgetsaldot eller det finansiella sparandet. Det beror på att utjämningsbidraget motsvaras av en lika stor utjämningsavgift från kommunerna som redovisas mot inkomsttitel på statens budget.

Av de sammanlagda anslagsförändringarna avser 23,7 miljarder kronor förändringar som kan hänföras till ändrade volymer eller makroekonomiska förutsättningar. Resterande 1,3 miljarder kronor avser diskretionära beslut. Av förändringarna avser 22,0 miljarder kronor ökade utgifter för räntor på statsskulden, 0,5 miljarder kronor ökade utgifter för gårdsstöd och 0,5 miljarder kronor tillskott till Kriminalvården.

De anslagsförändringar som föreslås har beaktats i de prognoser som redovisas i budgetpropositionen för 2024. I budgetpropositionen för 2024 redovisas budgeteffekterna för 2023 till följd av förslagen i denna proposition tillsammans med budgeteffekterna för 2024–2026 till följd av förslagen och aviseringarna i budgetpropositionen (prop. 2023/24:1 Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 6 tabell 6.16).

De ändringar av beställningsbemyndiganden som föreslås uppgår sammanlagt till 11,0 miljarder kronor. De största ökningarna avser trängselskatt i Stockholm med 5,0 miljarder kronor, trängselskatt i Göteborg med 3,3 miljarder kronor och lönebidrag och Samhall m.m. med 2,0 miljarder kronor.

Nedan följer en redovisning av förslagen i denna del per utgiftsområde. Därefter redovisas motionen.

Utgiftsområde 1 Rikets styrelse

I budgetpropositionen för 2023 aviserades att riksdagsstyrelsen eventuellt skulle återkomma till riksdagen bl.a. i fråga om evakueringslokaler, planerat underhåll och kostnader relaterade till fastighetslånet (prop. 2022/23:1 utg.omr. 1 avsnitt 4.4.3). Räntekostnaderna för lån för investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar har ökat och beräknas inte kunna rymmas inom anslaget 2023. Därutöver har evakueringsomkostnader ökat och vissa planerade åtgärder har senarelagts till 2023. Anslaget 2:3 Riksdagens fastighetsanslag bör därför ökas med 40 000 000 kronor.

Riksrevisionen har ett bemyndigade att under innevarande år ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i verksamheten som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 20 000 000 kronor. Riksrevisionen är i en intensiv utvecklingsfas och behovet av investeringar är stort. Detta särskilt i fråga om att genom digitalisering modernisera och effektivisera verksamhetsprocesser. För att inte behöva bromsa det pågående arbetet med nödvändig utveckling bör låneramen ökas med 5 000 000 kronor.

Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning

Staten äger en fastighet i Lissabon, Portugal. Fastigheten förvaltas av Statens fastighetsverk (SFV). På fastigheten finns bl.a. en byggnad med intilliggande annex. Byggnaden har tidigare använts som residens för Sveriges ambassadör. Utrikesdepartementet har sagt upp hyresavtalet och fastigheten används inte i dag. Regeringen bedömer att det ur ett statligt perspektiv inte finns något behov av att framöver äga fastigheten. Fastigheten bör därför säljas på den öppna marknaden. Enligt 8 kap. 2 § budgetlagen (2011:203) krävs riksdagens godkännande för försäljning av fast egendom om värdet av egendomen överstiger 75 miljoner kronor. Mot bakgrund av det som framkommit om fastighetens värde anser regeringen att riksdagens godkännande av en försäljning bör inhämtas. Avsikten är att försäljning av fastigheten ska ske under 2023, men det finns osäkerheter i genomförandet. För att en försäljning

ska kunna genomföras som planerat bör riksdagens godkännande avse en möjlighet för regeringen att genomföra försäljningen under 2023 eller 2024. Regeringen föreslår därför att riksdagen godkänner att regeringen under 2023 eller 2024 genom försäljning överlåter fastigheten med adress Rua Sacramento à Lapa nr 41 i Lissabon, Portugal. Vidare föreslås att regeringen från försäljningsintäkterna får avräkna dels det belopp som behövs för att lösa lån i Riksgäldskontoret som hör till fastigheten, dels de direkta försäljningskostnader som uppkommer för staten vid en försäljning.

Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Kriminalvården fortsätter att ha en ansträngd beläggningssituation och ett stort rekryteringsbehov. Anslaget behöver tillföras medel för att myndigheten ska kunna fortsätta sin kapacitetsförstärkning. Anslaget 1:6 Kriminalvården bör därför ökas med 450 000 000 kronor.

Utgiftsområde 5 Internationell samverkan

Evakueringen av svenska medborgare från Sudan i april 2023 har inneburit kostnader för konsulärt stöd. Anslaget 1:4 Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet bör därför ökas med 3 000 000 kronor.

Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

Vid ett svenskt Natomedlemskap behöver Försvarsmakten kunna bedriva verksamhet inom Natos åtgärder för avskräckning och försvar. Anslaget 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap bör därför ökas med 60 000 000 kronor. Ökningen finansieras delvis genom att anslaget 1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt minskas med 45 000 000 kronor. Minskningen bedöms inte påverka den verksamhet som finansieras från anslaget.

Anslaget 2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor används bl.a. för att finansiera ersättning till kommuner för åtgärder som vidtas för att förebygga jordskred och andra naturolyckor. Ersättningen till kommunerna avser fleråriga projekt som medför utgifter under kommande budgetår. På grund av att kommunerna har ansökt om ersättning för mer omfattande projekt, som har högre totala kostnader och löper över längre tid, beräknas de utestående ekonomiska åtagandena för projekten bli högre än vad som tidigare beräknats. Bemyndigandet bör därför ökas med 60 000 000 kronor.

Utgifterna för ersättning för räddningstjänst beräknas bli högre än vad som tidigare beräknats. Det beror bl.a. på ersättning för genomförda räddningsinsatser vid skogsbränder under försommaren. Anslaget 2:3 Ersättning för räddningstjänst m.m. bör därför ökas med 10 000 000 kronor.

Kostnaderna för alarmeringsverksamheten har blivit högre än vad som tidigare beräknats, vilket bl.a. beror på att arbetet med att rekrytera och utbilda nya larmoperatörer i syfte att sänka svarstiderna för 112-samtal har krävt mer

resurser än väntat. Anslaget 2:5 Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal bör därför ökas med 37 500 000 kronor.

Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

För att delvis finansiera ökningen av anslaget 1:7 Avgifter till internationella organisationer inom utgiftsområde 20 Klimat, miljö och natur minskas anslaget 1:1 Biståndsverksamhet med 10 600 000 kronor. Medlen ska användas för verksamhet som klassificeras som bistånd i enlighet med den definition som används av biståndskommittén Development Assistance Committee (Dac) vid Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD). Minskningen bedöms inte påverka den verksamhet som finansieras från anslaget.

Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

Kostnaderna för det statliga tandvårdsstödet förväntas bli högre än vad som tidigare har beräknats. Det är en följd dels av en ökning av antalet besök och en höjning av referenspriser i tandvården, dels av att fler tandvårdspatienter uppnår nivån för ekonomiskt skydd. Anslaget 1:4 Tandvårdsförmåner bör därför ökas med 180 000 000 kronor.

Socialstyrelsen genomförde på uppdrag av regeringen inköp av skyddsutrustning, medicinteknisk utrustning och annan materiel under covid-19-pandemin för att säkra den nationella tillgången av sådan utrustning och materiel i de fall kommuners och regioners egna resurser inte räckte till. Socialstyrelsen har även i uppdrag att på nationell nivå, vid behov, säkra tillgången till antiviralt läkemedel mot apkoppsvirus samt säkra tillgången till sådana läkemedel som behöver användas i vården av patienter som har insjuknat i covid-19.

Inköpta läkemedel, skyddsutrustning och annan materiel har inte använts i den omfattning som förväntades. Produkterna har ett bästföredatum vilket medför ett större behov av avskrivningar och nedskrivningar än vad som tidigare beräknats, vilket i sin tur medför kostnader som belastar anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård. Anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård bör därför ökas med 176 000 000 kronor.

Apotek Produktion & Laboratorier AB har ett samhällsuppdrag att utveckla, tillverka och tillhandahålla ett medicinskt ändamålsenligt och kvalitetssäkrat sortiment av extemporeläkemedel, dvs. läkemedel tillverkade för en enskild patient, och lagerberedningar. Bolagets intäkter förväntas dock inte fullt ut täcka kostnaderna för den verksamhet som behövs för att fullgöra skyldigheterna enligt uppdraget. Anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård bör därför ökas med 20 000 000 kronor. Sammantaget bör anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård ökas med 196 000 000 kronor.

Covid-19-pandemin och den successiva återgången till ett normalläge påverkar utgifterna för internationell vård i stor utsträckning. Likaså påverkar den försvagade kronkursen utgifterna för internationell vård. Till följd av detta

bedöms utgifterna öka mer än vad som tidigare beräknats. Det gäller framför allt i fråga om ersättning till regionerna för utförd vård av personer som är försäkrade i länder som Sverige har ingått överenskommelser med, men även kostnader för turistvård och vård av pensionärer som är försäkrade för vårdförmåner i Sverige men valt att bosätta sig i ett annat EU/EES-land eller Schweiz, s.k. pensionärvård. Anslaget 1:7 Sjukvård i internationella förhållanden bör därför ökas med 137 000 000 kronor.

Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning

På grund av ökade boendekostnader förväntas utgifterna för bostadstillägg bli högre än vad som tidigare beräknats. Anslaget 1:2 Aktivitets- och sjukersättningar m.m. bör därför ökas med 350 000 000 kronor.

Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

De beslut om lönebidrag som Arbetsförmedlingen fattar har kommit att avse längre tidsperioder än tidigare. Ökningen av beslutsperioderna har också blivit större än vad som tidigare beräknats. Bemyndigandet för anslaget 1:4 Lönebidrag och Samhall m.m. bör därför ökas med 2 000 000 000 kronor.

På grund av den ytterligare försvagade kronkursen har utgifterna för Sveriges medlemsavgift till Internationella arbetsorganisationen ILO blivit högre än vad som tidigare beräknats. Anslaget 2:3 Internationella arbetsorganisationen (ILO) bör därför ökas med 672 000 kronor. Finansiering sker delvis genom att anslaget 2:1 Arbetsmiljöverket minskas med 336 000 kronor. Minskningen bedöms inte påverka den verksamhet som finansieras från anslaget.

Utgiftsområde 15 Studiestöd

Anslaget 1:8 Centrala studiestödsnämnden används bl.a. för utgifter för ersättning till skolhuvudmän för kostnader för nordiska elever och för utgifter för statsbidrag för barn och ungdomar som inte är folkbokförda i Sverige. Antalet elever har ökat i de målgrupper som omfattas av de angivna bidragen och stöden. Anslaget bör därför ökas med 10 000 000 kronor.

Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Anslaget 1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m. används bl.a. för utgifter för ersättning till skolhuvudmän för kostnader för nordiska elever och för utgifter för statsbidrag för barn och ungdomar som inte är folkbokförda i Sverige. Antalet elever har ökat i de målgrupper som omfattas av de ovan angivna bidragen och stöden. Anslaget bör därför ökas med 10 000 000 kronor.

Den ideella föreningen EISCAT Scientific Association (EISCAT) är en forskningsorganisation med säte i Kiruna med sex medlemmar i form av statliga organisationer i Sverige, Norge, Finland, Storbritannien, Japan och Kina. EISCAT beslutade den 30 mars 2023 att föreningens verksamhet bör överföras till ett svenskt aktiebolag som ägs av Sverige, Norge och Finland. Avsikten är att bolaget ska kunna inleda verksamheten under 2024. Regeringen gav därför i juni 2023 Vetenskapsrådet i uppdrag att förbereda för att bilda ett aktiebolag och att bolaget ska överta verksamheten från EISCAT. Förberedelserna inkluderar bl.a. att med extern kompetens genomföra en juridisk besiktning, s.k. due diligence, begära rådgivning och vidta åtgärder som är nödvändiga för en överföring av verksamheten. Anslaget 3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation bör därför ökas med 4 000 000 kronor.

En svensk astronaut planeras delta i en rymdfärd till den internationella rymdstationen ISS. För att finansiera detta krävs ett höjt bidrag till Europeiska rymdorganisationen (ESA). Anslaget 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet bör därför ökas med 78 000 000 kronor.

Utgiftsområde 19 Regional utveckling

Anslaget 1:2 Transportbidrag används för utgifter för statsbidrag till regionalt transportbidrag och avser kompensation till företag i de fyra nordligaste länen för kostnadsnackdelar till följd av långa transportavstånd för varor och stimulerar till höjd förädlingsgrad i områdets näringsliv. Rätten till stöd följer av förordningen (2000:281) om regionalt transportbidrag. Till följd av bl.a. höga bränslepriser bedöms utbetalningarna av bidraget bli högre än vad som tidigare beräknats. Anslaget bör därför ökas med 56 000 000 kronor.

Verksamheten inom Europeiska regionala utvecklingsfonden och Fonden för en rättvis omställning omfattar bl.a. fleråriga projekt som medför utgifter för kommande budgetår. På grund av att uppstarten av verksamheten tagit längre tid än förväntat har utbetalningstakten inom programmen blivit lägre och de utestående ekonomiska åtagandena därmed högre. Bemyndigandet för anslaget 1:4 Europeiska regionala utvecklingsfonden och Fonden för en rättvis omställning perioden 2021–2027 bör därför ökas med 600 000 000 kronor.

Utgiftsområde 20 Klimat, miljö och natur

Anslaget 1:7 Avgifter till internationella organisationer

Utgifterna för Sveriges årliga bidrag till miljöfonden inom ramen för FN:s miljöprogram Unep (United Nations Environment Programme) och medlemsavgift till Internationella atomenergiorganet (IAEA) beräknas öka bl.a. till följd av den försvagade kronkursen. Anslaget 1:7 Avgifter till internationella organisationer bör därför ökas med 18 600 000 kronor. Finansiering sker delvis genom att anslaget 1:4 Sanering och återställning av förorenade områden minskas med 4 500 000 kronor. Minskningen av anslaget bedöms

inte påverka den verksamhet som finansieras från anslaget. Vidare sker finansiering delvis genom att anslaget 1:1 Biståndsverksamhet inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd minskas med 10 600 000 kronor.

Annullering av utsläppsrätter från Sveriges auktionsvolym

EU:s medlemsstater kan utnyttja en rad s.k. flexibiliteter för att öka kostnads-effektiviteten i hur de når sina åtaganden enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/842 om medlemsstaternas bindande årliga minskningar av växthusgasutsläpp under perioden 2021–2030 som bidrar till klimat-åtgärder för att fullgöra åtagandena enligt Parisavtalet samt om ändring av förordning (EU) nr 525/2013 (EU:s ansvarsfördelningsförordning). För nio av medlemsstaterna, inklusive Sverige, finns en möjlighet att annullera ett begränsat utsläppsutrymme från EU:s utsläppshandelssystem för att uppfylla medlemsstatens åtagande enligt EU:s ansvarsfördelningsförordning. Denna möjlighet är för Sverige begränsad till två procent av de utsläpp Sverige hade 2005 och som täcks av EU:s ansvarsfördelningsförordning, vilket innebär en överföring av utsläppsutrymme motsvarande maximalt ca 870 tusen ton växthusgasutsläpp per år. Flexibiliteten är också begränsad till 100 miljoner ton växthusgasutsläpp för alla de nio medlemsstaterna under perioden 2021–2030, vilket innebär att Sveriges flexibilitet är beroende av andra medlemsstaters agerande. Möjligheten att nyttja flexibiliteten för 2025–2030 förutsätter att Sverige underrättar Europeiska kommissionen senast den 31 december 2023.

Annulleringen av utsläppsrätter från Sveriges auktionsvolym innebär att Sverige avstår intäkten från auktioneringen av dessa utsläppsrätter. Ett maximalt utnyttjande skulle innebära ett inkomstbortfall som beräknas uppgå till ca 1 miljard kronor per år under 2025–2030 beroende på antalet utsläppsrätter och priset på dessa. Regeringen bedömer att ett maximalt utnyttjande behövs för att Sverige ska nå sitt åtagande på ett kostnadseffektivt sätt.

Regeringen föreslår därför att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2025–2030 fullt ut utnyttja den begränsade annulleringen av utsläppsrätter från Sveriges auktionsvolym inom EU:s utsläppshandelssystem för 2025–2030 som följer av artikel 6 i EU:s ansvarsfördelningsförordning.

Utgiftsområde 21 Energi

Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina och avbrutna gasleveranser till Europa har skapat oro på energimarknaderna med höga och volatila energipriser som följd samt osäkerhet vad gäller försörjningstryggheten för elförsörjningen i Europa. Den aktuella situationen i Europa motiverar att takten i den återupptagna totalförsvarsplaneringen ökar och som en del av det bör planerade elberedskapsåtgärder tidigareläggas och ytterligare åtgärder genomföras, exempelvis en utökning av bränslelager till störningsreserven och stärkt förmåga till återuppbyggnad av elsystemet vid kris. Anslaget 1:6 Elberedskap bör därför ökas med 100 000 000 kronor.

Utgiftsområde 22 Kommunikationer

Anslag och beställningsbemyndiganden

Anslaget 1:6 Ersättning avseende icke statliga flygplatser används för bl.a. ersättning till utförare av flygtrafiktjänst för flygningar där det inte får tas ut någon avgift. Det har skett en ökning av antalet flygningar för vilka det inte får ta ut någon avgift för flygtrafiktjänst, bl.a. till följd av en total ökning av flygtrafiken efter pandemin och som en följd av det rådande världspolitiska läget med krig i Ukraina, Sveriges ansökan om medlemskap i Nato och andra händelser i omvärlden. Luftfartsverket har därtill höjt avgifterna för flygtrafiktjänst. Detta medför att den ersättning som utförare av flygtrafiktjänster får som kompensation för flygningar där man inte får ta ut någon avgift har ökat i motsvarande mån. Anslaget bör därför ökas med 3 500 000 kronor.

Vidare har Trafikverket beslutat om allmän trafikplikt för flyglinjen Mora-Siljans flygplats–Stockholm Arlanda flygplats fr.o.m. den 27 oktober 2023. Det innebär att ersättningen till Mora-Siljans flygplats fr.o.m. den tidpunkten kommer att finansieras från anslaget 1:6 Ersättning avseende icke statliga flygplatser, i stället för från anslaget 1:1 Utveckling av statens transportinfrastruktur. Anslaget 1:6 Ersättning avseende icke statliga flygplatser bör därför ökas med 400 000 kronor. Sammantaget bör anslaget 1:6 Ersättning avseende icke statliga flygplatser ökas med 3 900 000 kronor.

Flytten av finansieringen av Mora-Siljans flygplats innebär att anslaget 1:1 Utveckling av statens transportinfrastruktur bör minskas med 400 000 kronor.

Frakt- och biljettpriserna för färjetrafiken till och från Gotland har ökat. Regeringen avser att under 2023 införa ett ekonomiskt stöd i syfte att ge förutsättningar för att begränsa eller undvika ytterligare prisökningar i färjetrafiken till och från Gotland, med stöd av Europeiska kommissionens tillfälliga kris- och omställningsram för statliga stödåtgärder till stöd för ekonomin till följd av Rysslands angrepp mot Ukraina (2023/C 101/03). Anslaget 1:7 Trafikavtal bör därför ökas med 33 000 000 kronor. Anslagets ändamål bör vidare utvidgas till att även få användas för utgifter för bidrag till färjetrafiken till och från Gotland med stöd av Europeiska kommissionens tillfälliga kris- och omställningsram för statliga stödåtgärder till stöd för ekonomin till följd av Rysslands angrepp mot Ukraina (2023/C 101/03). Införandet och utbetalning av det ekonomiska stödet förutsätter kommissionens godkännande.

Anslaget 1:11 Trängselskatt i Stockholm används för bl.a. utgifter för finansiering av investeringar i vägnätet i Stockholmsregionen och statlig medfinansiering till projektering av tunnelbaneutbyggnaden i Stockholmsregionen. Efter förslag i propositionen Vårändringsbudget för 2023 ökades bemyndigandet med 6 400 000 000 kronor till följd av att utestående åtaganden bedömdes bli högre än vad som tidigare beräknats på grund av tidigareläggning av produktion i vissa kontrakt och förskjutningar av när lån beräknas amorteras (prop. 2022/23:99, bet. 2022/23:FiU21, rskr. 2022/23:254). Höjda priser, merkostnader för elinstallation och kostnader

kopplade till hävningen av ett kontrakt för Tunnel Lovö 2019 inom ramen för projektet Förbifart Stockholm medför att åtagandena bedöms bli högre än vad som tidigare beräknats. Bemyndigandet bör därför ökas med 5 miljarder kronor.

Anslaget 1:14 Trängselskatt i Göteborg används för bl.a. utgifter för finansiering av investeringar i kollektivtrafik, järnväg och väg i Göteborgsregionen. Efter förslag i propositionen Vårändringsbudget för 2023 ökades bemyndigandet med 1 500 000 000 kronor till följd av ett större upplåningsbehov som grundade sig i uppdaterade beräkningar för projekten i Västsvenska paketet som visade behov av en omfördelning av finansiering mellan åren, bl.a. på grund av högre räntor och stigande priser (prop. 2022/23:99, bet. 2022/23:FiU21, rskr. 2022/23:254). Åtagandena bedöms bli högre än vad som tidigare beräknats till följd av hög produktionstakt i befintliga kontrakt, vilket medför att ekonomiska åtaganden beräknas ingås tidigare än förväntat, och osäkerheter kopplade till hävningen av ett kontrakt för deletapp Haga i fråga om tidpunkt för tecknande av nytt kontrakt och kontraktsbelopp. Om ett nytt kontrakt tecknas innan årsskiftet innebär detta högre åtaganden. Bemyndigandet bör därför ökas med 3,3 miljarder kronor.

Bemyndigande att disponera infrastrukturavgifter för färd på bron över Skurusundet på väg 222

Enligt lagen (2014:52) om infrastrukturavgifter på väg får infrastrukturavgifter tas ut på vissa vägar bl.a. för användandet av ett vägvagn i form av en bro. Riksdagen har tidigare bemyndigat regeringen att disponera infrastrukturavgifter som med stöd av lagen tas ut för passage över bron över Motalaviken och bron över Sundsvallsfjärden (prop. 2012/13:25, bet. 2012/13:TU2, rskr. 2012/13:119 och prop. 2014/15:1, bet. 2014/15:TU1, rskr. 2014/15:86). Regeringen beslutade den 24 augusti 2023, med stöd av 20 § lagen om infrastrukturavgifter på väg, förordning (2023:526) om ändring i förordningen (2014:1564) om infrastrukturavgifter på väg. Ändringen innebär att infrastrukturavgifter ska tas ut för färd på bron över Skurusundet på väg 222 fr.o.m. den 1 oktober 2023. Det saknas emellertid ett bemyndigande för regeringen att disponera dessa infrastrukturavgifter. Regeringen bör därför bemyndigas att disponera de avgifter, inklusive förseningsavgifter och tilläggsavgifter, som med stöd av lagen (2014:52) om infrastrukturavgifter på väg tas ut för färd på bron över Skurusundet på väg 222, för att finansiera utgifter för räntor och amorteringar för de lån som tagits upp för byggandet av bron samt kostnader för vägavgiftssystemet.

Låneram för vissa infrastrukturprojekt

Regeringen har ett bemyndigande att under innevarande år ta upp lån i Riksgäldskontoret för vissa infrastrukturprojekt som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 62,358 miljarder kronor. På grund av hög produktionstakt i befintliga kontrakt och osäkerheter kopplade till planerade investeringar i Stockholmsregionen och Västsvenska infrastrukturpaketet kan de utgifter som

finansieras med lån komma att bli högre än vad som tidigare beräknats. Låneramen bör därför ökas med 1,5 miljarder kronor.

Kredit för rörelsekapital för Transportstyrelsen

Regeringen har ett bemyndigande att under innevarande år besluta om en kredit i Riksgäldskontoret för att tillgodose Transportstyrelsens behov av rörelsekapital som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 1 600 000 000 kronor. Krediten används för utbetalningar inom ramen för det gemensamma avgiftsutjämningsystemet för säkerhetskontroll av passagerare och deras bagage (GAS) samt det internationella systemet för undervägsavgiften (avgift för flygtrafiktjänster). Transportstyrelsen har gjort en ny bedömning av behovet av rörelsekapital som innebär att krediten behöver ökas. Den största anledningen till det ökade kreditbehovet jämfört med tidigare är ökade räntekostnader på den utnyttjade krediten. Regeringen delar Transportstyrelsens bedömning. Krediten bör därför ökas med 150 000 000 kronor.

Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Anslaget 1:6 Bekämpning av smittsamma djursjukdomar används bl.a. för utgifter för bekämpning av och beredskap mot smittsamma djursjukdomar varvid ersättning lämnas enligt epizootilagen (1999:657), zoonoslagen (1999:658), lagen (2006:806) om provtagning på djur, m.m. eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagarna. Till följd av djursjukdomsutbrott av framför allt salmonella under 2023 förväntas kostnaderna för utbetalning av ersättning bli högre än vad som tidigare beräknats. Anslaget bör därför ökas med 103 500 000 kronor.

På grund av den försvagade kronkursen förväntas utgifterna för gårdsstöd och andra åtgärder inom den första pelaren av den gemensamma jordbrukspolitikerna bli högre än vad som tidigare beräknats. Anslaget 1:10 Gårdsstöd m.m. bör därför ökas med 515 876 000 kronor.

Anslaget 1:18 Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur används bl.a. för utgifter motsvarande EU:s finansiering av åtgärder i enlighet med landsbygdsprogrammet för Sverige 2014–2020, inklusive förlämningsåren 2021 och 2022. I programändring 9 av landsbygdsprogrammet justerades finansieringsandelarna för vissa åtgärder i programmet genom att EU:s finansieringsandel ökade, samtidigt som den nationella finansieringsandelen minskade, för att på så sätt öka utnyttjandet av EU-medel som tilldelats Sverige från den europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling. Anslaget bör därför ökas med 70 000 000 kronor. Justeringen av finansieringsandelarna innebär att anslaget 1:17 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur minskas med motsvarande belopp.

Anslaget 1:19 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket används bl.a. för stöd till metangasreducering. Intresset för att söka stöd för produktion av gödselbaserad biogas har varit högre än förväntat. För att undvika en sänkning av

stödnivån behöver medel tillföras. Anslaget bör därför ökas med 37 500 000 kronor.

Under våren och sommaren har det varit svåra väderförhållanden i form av torka och efterföljande omfattande nederbörd som negativt påverkat jordbruksgrödorna i stora delar av landet. Sverige har tilldelats 5 594 367 euro från EU:s jordbruksreserv vilket motsvarar ca 64 358 000 kronor (se nedan om anslag 1:31 Finansiering från EU-budgeten till den gemensamma jordbrukspolitiken 2023–2027). Dessa medel kan medfinansieras med upp till 200 procent nationella medel. För att undvika en negativ påverkan på livsmedelsförsörjningen på längre sikt bör sådan medfinansiering ske. Anslaget 1:30 Nationell medfinansiering till den gemensamma jordbrukspolitiken 2023–2027 bör därför ökas med 128 716 000 kronor. Anslagets ändamål bör vidare utvidgas till att även få användas för utgifter för nationell medfinansiering till EU:s ekonomiska stöd till jordbruksföretag som drabbats av torkan och efterföljande nederbörd 2023 samt administration av detta stöd.

Med anledning av kommissionens genomförandeförordning (EU) 2023/1465 av den 14 juli 2023 om krisstöd till de jordbrukssektorer som drabbats av specifika problem som påverkar jordbruksproducenternas lönsamhet har Sverige tilldelats 5 594 367 euro från EU:s jordbruksreserv. Anslaget 1:31 Finansiering från EU-budgeten till den gemensamma jordbrukspolitiken 2023–2027 bör därför ökas med 64 358 000 kronor. Anslagets ändamål bör vidare utvidgas till att även få användas för utgifter motsvarande EU:s finansiering för ekonomiskt stöd till jordbruksföretag som drabbats av torkan och efterföljande nederbörd 2023.

Utgiftsområde 24 Näringsliv

På grund av den geopolitiska utvecklingen har närings-, forsknings- och säkerhetspolitik kommit att bli alltmer tätt sammanflätade. För att Sverige ska bibehålla ett globalt teknikledarskap och för att bidra till utvecklingen av 6G som kommande global standard för konnektivitet bör ett forsknings- och innovationsprogram inrättas med särskild inriktning på bilaterala forskningssamarbeten. Anslaget 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling bör därför ökas med 13 000 000 kronor.

Sverige ska ansluta sig till EU:s e-juridikportal som ett led i införlivandet av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1151 av den 20 juni 2019 om ändring av direktiv (EU) 2017/1132 vad gäller användningen av digitala verktyg och förfaranden inom bolagsrätt, som trädde i kraft den 1 augusti 2022. Portalen innehåller bl.a. information om företag och insolvens. Bolagsverket ansvarar för att utveckla, förvalta och hantera driften av ett system för sammankopplingar till EU:s register och e-juridikportal. På grund av oklarheter i fråga om portalens tekniska innehåll har Bolagsverket hittills inte kunnat inleda arbetet med Sveriges anslutning till portalen. Anslaget 1:11 Bolagsverket bör därför ökas med 2 500 000 kronor.

Anslaget 1:18 Avgifter till vissa internationella organisationer används bl.a. för utgifter för avgifter för Sveriges deltagande i internationella näringspolitiska organ. På grund av den försvagade kronkursen förväntas utgifterna för avgifter bli högre än vad som tidigare beräknats. Anslaget bör därför ökas med 4 000 000 kronor.

Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner

Anslaget 1:2 Utjämningsbidrag för LSS-kostnader används för utgifter för statsbidrag till kommuner enligt lagen (2008:342) om utjämning av kostnader för verksamhet enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade. De slutliga beräkningar av kostnaderna för stöd och service till vissa personer med funktionsnedsättning som Statistiska centralbyrån redovisat visar att bidragen till kommunerna kommer att överstiga anvisade medel. Anslaget bör därför ökas med 359 265 000 kronor.

Den utjämningsavgift som vissa kommuner betalar till staten kommer att ökas med motsvarande belopp och redovisas mot inkomsttitel.

Utgiftsområde 26 Statsskuldsräntor m.m.

Anslaget 1:1 Räntor på statsskulden används för utgifter för räntor på statsskulden. Anslaget får enligt 3 kap. 9 § budgetlagen överskridas om det är nödvändigt för att fullgöra statens betalningsåtaganden. Enligt förarbetena till budgetlagen bör regeringen i enlighet med tidigare praxis alltjämt föreslå ändringar av anslaget när utgifterna förväntas avvika väsentligt från anvisade medel (prop. 2010/11:40 s. 60).

Utgifterna för statsskuldsräntor bedöms bli högre än tidigare beräknat. Ökningen beror i huvudsak på högre kurs- och valutaförluster, bl.a. till följd av den försvagade kronkursen gentemot euron och den amerikanska dollarn samt ett försämrat räntenetto för den del av räntebetalningar på statsskulden som avser Riksgäldskontorets in- och utlåning till myndigheter m.fl. Prognosen för anslaget innevarande år är 17 400 000 000 kronor högre jämfört med bedömningen i budgetpropositionen för 2023. Vidare blev utfallet för anslaget föregående år 4 587 510 000 kronor högre jämfört med ursprungligt anvisade medel inklusive tillförda medel i propositionen Höständringsbudget för 2022, vilket belastar 2023 som ett negativt ingående överföringsbelopp. Sammantaget har valutakurseffekter ökat ränteutgifterna med 12 400 000 000 kronor och Riksgäldskontorets försämrade räntenetto i fråga om in- och utlåning till myndigheter m.fl. ökat ränteutgifterna med 9 600 000 000 kronor. Därutöver har mindre effekter av bl.a. över- och underkurser vid emission samt inhemska räntor minskat ränteutgifterna. Anslaget bör därför ökas med 21 987 510 000 kronor.

Motionen

I följdmotion 2023/24:2714 av Janine Alm Ericson m.fl. (MP) anförs att Sverige ska gå före och leda den gröna omställningen med en offensiv klimatpolitik. Motionärerna yrkar avslag på regeringens förslag när det gäller bemyndigandet att annullera utsläppsrätter inom EU:s utsläppshandelssystem.

Vidare föreslår motionärerna att regeringens förslag om att öka anslaget 1:6 Ersättning avseende icke statliga flygplatser inom utgiftsområde 22 Kommunikationer avslås.

Finansutskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker propositionens förslag till ändringsbudget och avstyrker motionen.

När det gäller det som tas upp i motionen om utsläppsrätter vill utskottet hänvisa till vad regeringen anför i budgetpropositionen för 2024 inom utgiftsområde 20 Klimat, miljö och natur. Regeringen anför bl.a. följande (prop. 2023/24:1, utg.omr. 20 s. 85):

Europeiska unionens klimatpolitik har utvecklats i snabb takt och skapar förutsättningar för Sveriges klimatomställning. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1119 om inrättandet av en ram för att uppnå klimatneutralitet och om ändring av förordningarna (EG) nr 401/2009 och (EU) 2018/1999, den så kallade europeiska klimatlagen, slår fast att EU ska nå klimatneutralitet senast 2050 och minska nettoutsläppen med minst 55 procent till 2030, jämfört med 1990. Bindande lagstiftning för att nå klimatmålet till 2030 har antagits under det svenska ordförandeskapet i EU genom Fit for 55-paketet. Sverige tillhör den grupp medlemsstater som har fått tuffare klimatåtaganden i ansvarsfördelningsförordningen (ESR) och i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/841 av den 30 maj 2018 om inbegripande av utsläpp och upptag av växthusgaser från markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk i ramen för klimat- och energipolitiken fram till 2030 och om ändring av förordning (EU) nr 525/2013 och beslut nr 529/2013/EU, den så kallade LULUCF-förordningen. För att säkerställa att Sverige når sina åtaganden inom dessa förordningar föreslås att anslag 1:12 Insatser för internationella klimatinvesteringar får användas för att förvärva utrymme av utsläpp och upptag från andra medlemsstater. Dessutom föreslås att regeringen bemyndigas att överföra utsläppsutrymme från EU:s utsläppshandelssystem till ESR genom att annullera utsläppsrätter från Sveriges auktionsvolym.

Hänvisningen till att regeringen föreslås bemyndigas att överföra utsläppsutrymme från EU:s utsläppshandelssystem till ESR genom att annullera utsläppsrätter från Sveriges auktionsvolym avser det nu aktuella förslaget i höständringsbudgeten. Vidare anför regeringen i budgetpropositionen (prop. 2023/24:1, utg.omr. 20 s. 86):

Regeringen utformar nu den politik som behövs för att genomföra klimatomställningen. Den klimatpolitiska handlingsplanen tas fram under hösten enligt klimatlagen och utvecklar regeringens samlade klimatpolitik under mandatperioden. I handlingsplanen kommer regeringen bl.a. presentera förslag på analyser av effektiva åtgärder och styrmedel. För att

genomföra den klimatpolitiska handlingsplanen föreslår regeringen att medel avsätts för myndighetsuppdrag för analys och förberedelser av styrmedel och åtgärder inom ESR- och LULUCF-sektorn.

Som redan framgått anser utskottet att regeringens förslag bör bifallas och motionen avslås.

När det gäller förslagen i propositionen om anslaget 1:6 Ersättning avseende icke statliga flygplatser vill utskottet framhålla att det framgår av kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 391/2013 att kostnader från undantagna flygningar inte får drabba andra. Det innebär att staterna själva måste finansiera dessa kostnader. I den del som gäller Mora-Siljans flygplats handlar det om att medlen flyttas mellan olika anslag. Det handlar alltså inte om några nya medel. Propositionen bör bifallas och motionen avslås.

Återkallelse av bemyndigande om att justera en grundorganisationsenhet i Försvarsmakten

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen återkallar bemyndigandet till regeringen att lokalisera Försvarsmaktens logistik med ledning och stab i Arboga och besluta att organisationsenheten i samband med det byter namn till Försvarsmaktens logistikregemente. Därmed bifalls propositionens förslag.

Propositionen

Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag i budgetpropositionen för 2023 att bemyndiga regeringen att lokalisera Försvarsmaktens logistik med ledning och stab i Arboga och besluta att organisationsenheten i samband med detta skulle byta namn till Försvarsmaktens logistikregemente (prop. 2022/2023:1, bet. 2022/23:FöU1, rskr. 2022/23:80). Regeringens förslag i budgetpropositionen för 2023 grundade sig på en framställan från Försvarsmakten. Myndigheten har i sitt reviderade budgetunderlag för 2024 återkallat framställan. Försvarsmakten bedömer med hänsyn till omvärldsläget att en flytt av organisationsenheten i dagsläget skulle riskera att påverka verksamheten negativt, t.ex. genom att viktiga kompetenser skulle tappas, vilket i sin tur skulle innebära svårigheter att genomföra besluten om att Försvarsmakten ska växa och annan prioriterad verksamhet. Regeringen instämmer i Försvarsmaktens bedömning. Med hänsyn till omvärldsläget och stundande medlemskap i Nato är det i dagsläget inte en lämplig tidpunkt att genomföra en flytt och ett namnbyte av organisationsenheten. Bemyndigandet till regeringen att fatta beslut om detta bör därför återkallas.

Finansutskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

Reservation

Höständringsbudget för 2023, punkt 1 (V, MP)

av Ali Esbati (V) och Janine Alm Ericson (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Ändrade ramar och ändrade anslag

Riksdagen godkänner ändrade ramar och anvisar ändrade anslag enligt motionärernas förslag i bilaga 3.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2023/24:2 punkt 13 och motion 2023/24:2714 av Janine Alm Ericson m.fl. (MP) yrkande 2 och bifaller delvis proposition 2023/24:2 punkt 11.

Ändrade beställningsbemyndiganden

=utskottet

Utgiftsområde 1 Rikets styrelse

=utskottet

Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning

=utskottet

Utgiftsområde 20 Klimat, miljö och natur

Riksdagen avslår regeringens förslag om att under 2025–2030 fullt ut utnyttja Sveriges auktionsvolym inom EU:s utsläppshandelssystem för 2025–2030 som följer av artikel 6 i EU:s ansvarsfördelningsförordning.

Därmed bifaller riksdagen motion 2023/24:2714 av Janine Alm Ericson m.fl. (MP) yrkande 1 och avslår proposition 2023/24:2 punkt 4.

Utgiftsområde 22 Kommunikationer

=utskottet

Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

=utskottet

Ställningstagande

Den politik som regeringen för leder till kraftigt ökade utsläpp och att man är på väg att inte klara av det man åtagit sig inom EU:s ansvarsfördelningsförordning. För att hantera den situation man satt sig i med sin klimatfientliga politik vill regeringen nu nyttja en s.k. flexibilitet som innebär att man kan använda ett utsläppsutrymme från EU:s utsläppshandelssystem

(ETS) för att uppfylla medlemsstatens åtagande enligt EU:s ansvarsfördelningsförordning (ESR). Ett maximalt utnyttjande skulle innebära ett inkomstbortfall som beräknas uppgå till ca 1 miljard kronor per år under 2025–2030. Regeringens klimatpolitik kan alltså komma att leda till förlorade intäkter på 6 miljarder kronor – och detta är alltså vad man gör redan nu för att försöka undgå stora bötesbelopp. I stället ska Sverige gå före och leda den gröna omställningen med en offensiv klimatpolitik. Riksdagen bör därför avslå regeringens förslag när det gäller bemyndigandet att annullera utsläppsrätter inom EU:s utsläppshandelssystem.

Vidare bör riksdagen avslå regeringens förslag om att öka anslaget 1:6 Ersättning avseende icke statliga flygplatser inom utgiftsområde 22 Kommunikationer.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2023/24:2 Höständringsbudget för 2023:

1. Riksdagen godkänner att regeringen under 2023 eller 2024 genom försäljning överlåter fastigheten med adress Rua Sacramento à Lapa nr 41 i Lissabon, Portugal (avsnitt 3.2).
2. Riksdagen godkänner att regeringen från försäljningsintäkterna vid en försäljning enligt 1 får avräkna dels det belopp som behövs för att lösa lån i Riksgäldskontoret som hör till fastigheten, dels de direkta försäljningskostnader som uppkommer för staten (avsnitt 3.2).
3. Riksdagen återkallar bemyndigandet till regeringen att lokalisera Försvarmaktens logistik med ledning och stab i Arboga och besluta att organisationsenheten i samband med det byter namn till Försvarmaktens logistikregemente (avsnitt 3.5).
4. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2025-2030 fullt ut utnyttja den begränsade annulleringen av utsläppsätter från Sveriges auktionsvolym inom EU:s utsläppshandelssystem för 2025–2030 som följer av artikel 6 i EU:s ansvarsfördelningsförordning (avsnitt 3.13).
5. Riksdagen godkänner den föreslagna användningen av anslaget 1:7 Trafikavtal inom utgiftsområde 22 Kommunikationer (avsnitt 3.15).
6. Riksdagen bemyndigar regeringen att disponera de avgifter, inklusive förseningsavgifter och tilläggsavgifter, som med stöd av lagen (2014:52) om infrastrukturavgifter på väg tas ut för färd på bron över Skurusundet på väg 222, för att finansiera utgifter för räntor och amorteringar för de lån som tagits upp för byggandet av bron samt kostnader för vägavgiftssystemet (avsnitt 3.15).
7. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2023 ta upp lån i Riksgäldskontoret för vissa infrastrukturprojekt som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 63 858 000 000 kronor (avsnitt 3.15).
8. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2023 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret för att tillgodose Transportstyrelsens behov av rörelsekapital som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 1 750 000 000 kronor (avsnitt 3.15).
9. Riksdagen godkänner den föreslagna användningen av anslaget 1:30 Nationell medfinansiering till den gemensamma jordbrukspolitiken 2023–2027 inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel (avsnitt 3.16).
10. Riksdagen godkänner den föreslagna användningen av anslaget 1:31 Finansiering från EU-budgeten till den gemensamma

- jordbrukspolitiken inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel (avsnitt 3.16).
11. Riksdagen godkänner ändrade ramar för utgiftsområden och anvisar ändrade anslag enligt tabell 1.1.
 12. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2023 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som anges i tabell 1.2.
 13. Riksdagen anvisar ändrat anslag som står till Riksdagsförvaltningens disposition enligt tabell 1.1.
 14. Riksdagen bemyndigar Riksrevisionen att för 2023 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i verksamheten som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 25 000 000 kronor (avsnitt 3.1).

Följdmotionen

2023/24:2714 av Janine Alm Ericson m.fl. (MP):

1. Riksdagen avslår regeringens förslag om bemyndigande att annullera utsläppsrätter från Sveriges auktionsvolym inom EU:s utsläppshandelssystem för 2025–2030.
2. Riksdagen avslår regeringens förslag om att öka anslaget 1:6 Ersättning avseende icke statliga flygplatser inom utgiftsområde 22 Kommunikationer.

BILAGA 2

Propositionens förslag till ändrade ramar och anslag 2023

Tusental kronor

Utgiftsområde/ anslag	Beslutad ram/anvisat anslag	Förändring av ram/ anslag	Ny ram/ny anslagnivå
1 Rikets styrelse	18 211 404	40 000	18 251 404
2:3 Riksdagens fastighetsanslag	210 000	40 000	250 000
4 Rättsväsendet	68 605 854	450 000	69 055 854
1:6 Kriminalvården	13 683 310	450 000	14 133 310
5 Internationell samverkan	2 380 669	3 000	2 383 669
1:4 Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet	4 826	3 000	7 826
6 Försvar och samhällets krisberedskap	97 574 530	62 500	97 637 030
1:1 Förbandsverksamhet och beredskap	51 696 048	60 000	51 756 048
1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt	1 803 512	-45 000	1 758 512
2:3 Ersättning för räddningstjänst m.m.	27 580	10 000	37 580
2:5 Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal	426 671	37 500	464 171
7 Internationellt bistånd	47 206 227	-10 600	47 195 627
1:1 Biståndsverksamhet	45 297 746	-10 600	45 287 146
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	110 519 432	513 000	111 032 432
1:4 Tandvårdsförmåner	7 367 141	180 000	7 547 141
1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård	18 128 186	196 000	18 324 186
1:7 Sjukvård i internationella förhållanden	551 409	137 000	688 409
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	107 227 304	350 000	107 577 304
1:2 Aktivitets- och sjukersättningar m.m.	45 422 161	350 000	45 772 161
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	90 084 586	336	90 084 922
2:1 Arbetsmiljöverket	816 520	-336	816 184
2:3 Internationella arbetsorganisationen (ILO)	38 722	672	39 394

Utgiftsområde/ anslag	Beslutad ram/anvisat anslag	Förändring av ram/ anslag	Ny ram/ny anslagnivå
15 Studiestöd	28 161 395	10 000	28 171 395
1:8 Centrala studiestödsnämnden	1 071 379	10 000	1 081 379
16 Utbildning och universitetsforskning	95 609 771	92 000	95 701 771
1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.	200 720	10 000	210 720
3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	7 366 846	4 000	7 370 846
3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet	1 297 356	78 000	1 375 356
19 Regional utveckling	4 534 201	56 000	4 590 201
1:2 Transportbidrag	450 864	56 000	506 864
20 Allmän miljö- och naturvård	19 551 691	14 100	19 565 791
1:4 Sanering och återställning av förorenade områden	1 078 568	-4 500	1 074 068
1:7 Avgifter till internationella organisationer	285 631	18 600	304 231
21 Energi	5 109 849	100 000	5 209 849
1:6 Elberedskap	453 000	100 000	553 000
22 Kommunikationer	78 951 417	36 500	78 987 917
1:1 Utveckling av statens transportinfrastruktur	34 468 391	-400	34 467 991
1:6 Ersättning avseende icke statliga flygplatser	151 013	3 900	154 913
1:7 Trafikavtal	1 098 000	33 000	1 131 000
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	19 482 852	849 950	20 332 802
1:6 Bekämpning av smittsamma djursjukdomar	203 849	103 500	307 349
1:10 Gårdsstöd m.m.	5 637 032	515 876	6 152 908
1:17 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	2 068 306	-70 000	1 998 306
1:18 Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	1 468 013	70 000	1 538 013
1:19 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	92 330	37 500	129 830
1:30 Nationell medfinansiering till den gemensamma jordbruks- politiken 2023–2027	2 000 000	128 716	2 128 716
1:31 Finansiering från EU- budgeten till den gemen- samma jordbrukspolitikens andra pelare 2023–2027	1 538 900	64 358	1 603 258
24 Näringsliv	11 396 523	19 500	11 416 023

Utgiftsområde/ anslag	Beslutad ram/anvisat anslag	Förändring av ram/ anslag	Ny ram/ny anslagnivå
1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	3 364 255	13 000	3 377 255
1:11 Bolagsverket	78 140	2 500	80 640
1:18 Avgifter till vissa internationella organisationer	16 860	4 000	20 860
25 Allmänna bidrag till kommuner	157 545 359	359 265	157 904 624
1:2 Utjämningsbidrag för LSS- kostnader	5 358 777	359 265	5 718 042
26 Statsskuldräntor m.m.	13 155 200	21 987 510	35 142 710
1:1 Räntor på statsskulden	13 000 000	21 987 510	34 987 510
Summa anslagsförändring på ändringsbudget		24 933 061	

BILAGA 3

Motionärernas förslag till ändrade ramar för utgiftsområden och ändrade anslag 2023

I följdmotion 2023/24:2714 av Janine Alm Ericson m.fl. (MP) finns följande förslag till ändrade ramar och anslag jämfört med regeringens förslag. För övriga ramar och anslag finns inga förslag i motionen som avviker från propositionens förslag.

Tusental kronor

Utgiftsområde/ anslag	Beslutad ram/anvisat anslag	Regeringens förslag till förändring av ram/anslag	Ny ram/ny anslagnivå enligt regeringens förslag	Avvikelse mot regeringen (MP)
22 Kommunikationer	78 951 417	36 500	78 987 917	-3 900
1:6 Ersättning avseende icke statliga flygplatser	151 013	3 900	154 913	-3 900

BILAGA 4

Propositionens förslag till ändrade beställningsbemyndiganden 2023

Tusental kronor

Utgiftsområde/anslag		Beslutat beställnings- bemyndigande	Förändring av beställ- ningsbemyndigande	Nytt beställ- ningsbemyndigande	Tidsperiod
6 2:2	Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	480 000	60 000	540 000	2024–2028
14 1:4	Lönebidrag och Samhall m.m.	16 000 000	2 000 000	18 000 000	2024–2027
19 1:4	Europeiska regionala utvecklingsfonden och Fonden för en rättvis omställning perioden 2021–2027	3 900 000	600 000	4 500 000	2024–2030
22 1:11	Trängselskatt i Stockholm	62 400 000	5 000 000	67 400 000	2024–2060
22 1:14	Trängselskatt i Göteborg	15 500 000	3 300 000	18 800 000	2024–2040
Summa förändring av beställningsbemyndigande på ändringsbudget			10 960 000		

Anm.: De ekonomiska åtagandena medger utgifter fr.o.m. 2024 t.o.m. angivet slutår.